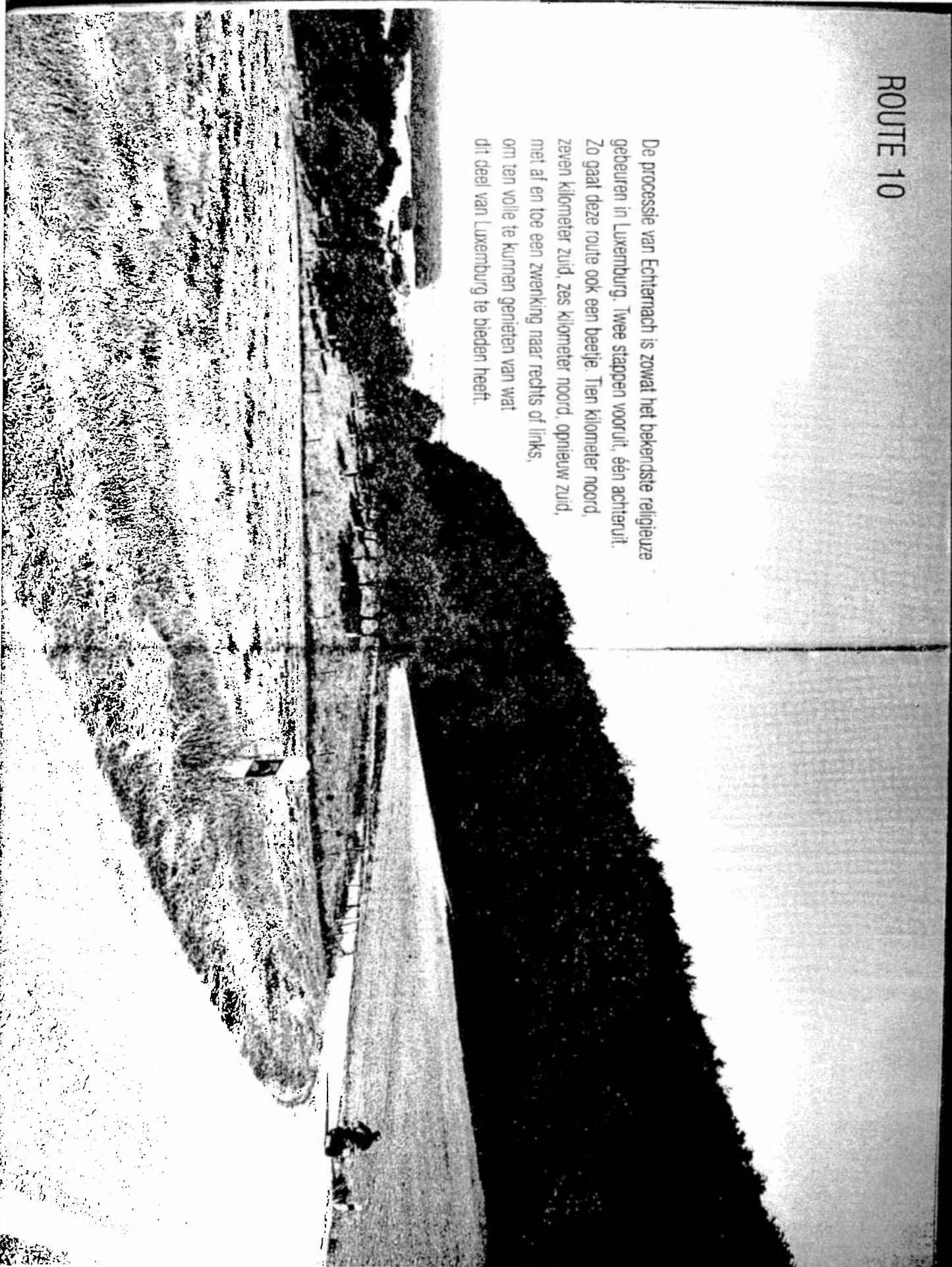
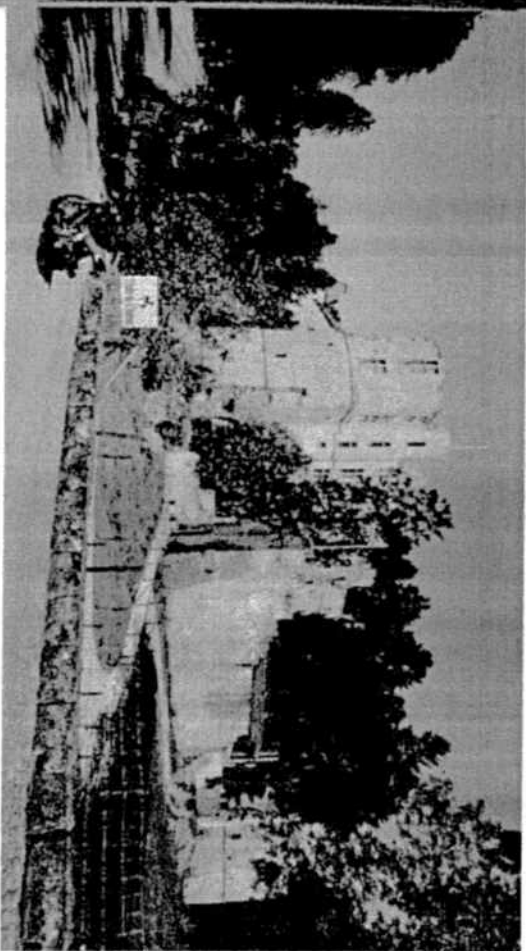

ROUTE 10

De processie van Echternach is zowat het bekendste religieuze gebeuren in Luxemburg. Twee stappen vooruit, één achteruit. Zo gaat deze route ook een beetje. Tien kilometer noord, zeven kilometer zuid, zes kilometer noord, opnieuw zuid, met af en toe een zwenking naar rechts of links, om ten volle te kunnen genieten van wat dit deel van Luxemburg te bieden heeft.

ROUTE 10

**Beaufort beschikt
inderdaad over een
mooi kasteel.**

**Dreigend geval:
de nauwe en
rotsachtige
Wolfskloof heeft
haar naam niet
gestolen.**

Als je er immers zomaar door-
heen rijdt, duurt dat nauwe-
lijfs een half uur en valt het

ten stelligste te bevijfelen of je ken-
nis van het land groter is geworden.
Het spektakel nog even laten duren.
Zou dat misschien de oorsprong zijn
van het vreemde religieuze gebruik
dat nog elk jaar te Echternach ver-
toond wordt?

Met religie heeft de hoofdstad
Letzburg weinig te maken. Over
Luxemburgse banken doen de meest
faarstarische verhalen de ronde, feit is
wel dat de economie er grotendeels
op gestreut is en dat de werkver-
schaffing in de dienstensector er niet
gering is. Naast financiële bekend-
heid geniet Luxemburg-stad ook
bekendheid als zetel van verschillende

Europese instellingen. Deze eigen-
tijde ontwikkelingen overschaduwen
de geschiedenis van de meer dan dui-
zendjarige hoofdstad van het Groot-
herzogdom. Die kan je het best bele-
ven door een wandeling rond de

stadsversterkingen. Ze voert je naar de
innooste uitdijpsplaatsen – meestal ook
de meest strategische – en brengt je bij

de oude stadskern, waar alle drukke
geweken is en de huizen schors en
scheef elkaar in het gelid houden. Een
paar werkmannen zijn de straatstenen
aan het herleggen. 'Maestro, kun je de
motor even verzetten zodat de bestel-
wagen langs kan?', zegt een van hen in
het Luxemburgs. Op mijn gefronste
wenkbrauwen wordt de vraag feilloos
in het Frans herhaald. En in het
Duits. Elke Luxemburger is zowat
perfect driedig, en het Letzburgs zelf
wordt coulant gesproken. Prettig om
aan te horen, maar begrijpen, dat's
andere koffie.

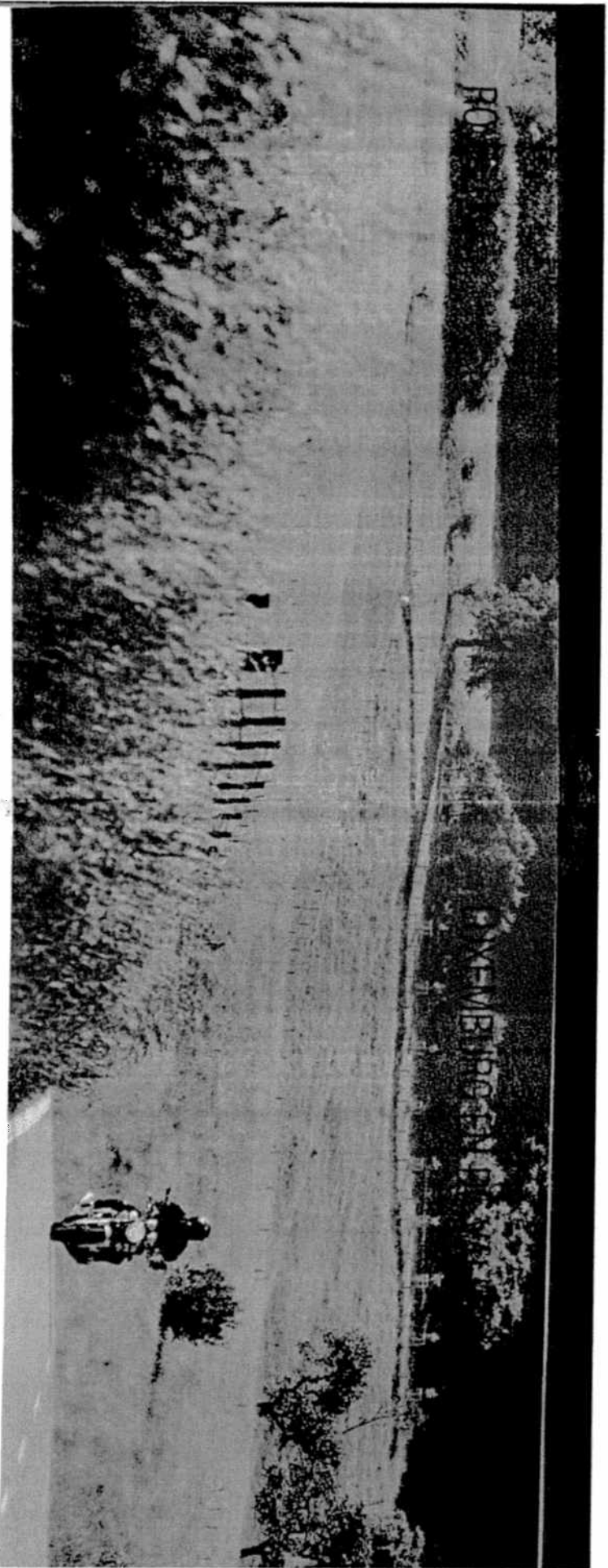
Van de kazematten kun je over de
benedenstad kijken, waar grote 19de-
eeuwse huizen in keurige patronen de

drukke langs zich heen laten gaan. We
zoeken mee een uitweg in de richting
van Echternach.

Luxemburg is een mooie stad, en een
van de aspecten van die schoonheid
is dat waar de stad ophoudt, de
natuur begint. Geen lelijke industrie-
terreinen aan de hand, maar wel een
ongelooftlijk mooi loofbos waardoor
de weg zich naar Larochette slingert.

Het bos maakt plaats voor een steen-
mij vallei, dat van de Enz, de weg
is mooi overzichtelijk en in bochten
door de vallei gelegd. Vól gas dus,
meer nog onder geen zijstraten of
verkeer het plezier vergallen. D'ze
tocht loopt in feite door een reeks
vallen, onderling verbonden door
beigpassen. Dat staat hoog voor
rijplezier van onbekend niveau, het
ligt er maar aan wat je wilt: scherpe

**Niet buiten
Luxemburg-stad
rij je al meteen
door duister
beboste,
schitterende
riviervalleien.**

Stedelijke drukte
is Luxemburg
hielmaai vreemd:
het land is een
lappendeken van
bossen en akkers.

haarspeldbochten die de weg boven
de vallei voeren – met prachtige uit-
zichten – of brede en slingerende
wegen langs riviertjes als de Our, de
Ernz, de Elsch of de Hallerbach. Het
gaat er behoorlijk swingend aan toe,
maar af en toe is de rechterhand in
toom houden toch gewenst, want
Luxemburgers hebben niet alleen
mooie maar ook erg gevaarlijke
wegen. Smerige schroefbochten of
gaten in het wegdek opgevuuld met
kleine kiezeljes eisen weer al onze
aandacht op.

Terwijl we helemaal opgaan in het
motorrijden, doemt ineens het stadje
Echternach op. Wat ons betreft het
nummer één onder de Luxemburgse
stadjes, een pareltje van schoonheid.

Klein, maar bijzonder fijn ligt het
stadje onder de abdij waaruit het
gegroeid is. Dat die abdij, aan de
Heilige Willibrordus ter beschikking
gesteld door de Heilige Irmina, het
stadje altijd overheerst heeft mag dit-
delijk zijn als je de omvang ervan ziet.
Bijzonder opmerkenwaardig is de
Sint-Willibrorduskerk, waar de heli-
ge begraven ligt. De kerk heeft een
erg sobere stijl en ziet er nieuw uit,
maar dat is ze niet. De oudste
bewaarde gedeelten, waaronder de
opmerkelijke crypte, gaan terug tot
de Karolingische tijd. In de crypte
vind je ook het graf van de Heilige
Willibrordus in een senen sarcofaag.

Het is rouwens deze monnik afkom-
sing uit Groot-Britannië, die grote
delen van Europa tot het Christen-

dom bekeerde, die aan de oorsprong
zou liggen van de springprocessie, de
beroemde religieuze ommegang
waartbij telkens twee passen voor-
waarts en één achterwaarts wordt
gedaan. De betekenis daarvan is
onduidelijk, maar feit is dat deze pro-
cessie, de eerste dinsdag na Pinksteren
nog steeds Echternach en tenduizen-
den bezoekers in haar ban houdt.
De basiliek zelf stamt uit de 10de en
11de eeuw. Dat ze er zo nieuw uit-
ziet, komt doordat ze na de Tweede
Wereldoorlog voor een groot deel
heropgebouwd moest worden.

Het vergt een beetje wilskracht om
toch maar weer op de motor te stap-
pen, maar met de vallei van de Our
in het vooruitzicht draaien we de

contactleutel ten slotte om. De Our,
die ons voortbij Echternach uitmondt
in de Moezel, is zowat de slagader
van Luxemburg en vormt revens de
grens met Duitsland. Af en toe laten
we de Our rechts liggen en gaan even
de steile heuvels in – kwesste van wat
bochtentplezier – of erdoor, onder
meer via de Wolfskloof.

Anderde topper op de oevers van de
Our is Vianden, dat geheel getoni-
neerd wordt door de massieve feo-
dale burcht hoog op een eenzame
rotspunt.

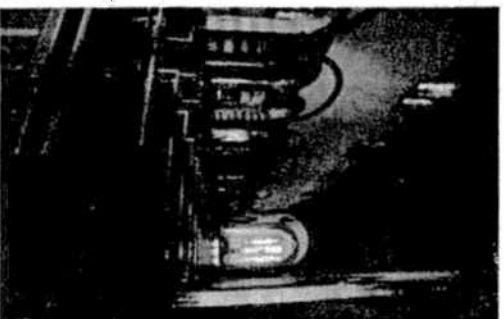
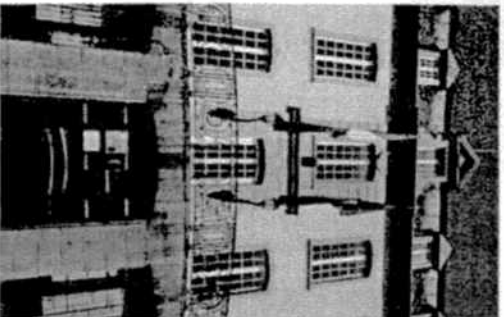
Burchten genoeg trouwens in Luxem-
burg. Ook in Larochette staat er één,
waarvan de geschiedenis verhand
houdt met de legende van de tempe-
lierschat, die op de bodem van een
waterput zou liggen. Over de tempe-

ROUTE 10

Echternach:
het stadhuis.

De Sint-
Willibrordusbasiliek
stamt uit 1016
en is bekend
omwille van de
afwisseling tussen
ronde en vierkante
piliers, de
zogenaamde
"Echternacher
Stützenwechsel".

De crypte onder de
basiliek is nog een
stuk ouder en zou
van Merovingische
oorsprong zijn.
Al 13 eeuwen ligt
Sint-Willibrordus er
begraven.

liers is niet veel bekend, wat we wel
weten is dat ze de Sint-Nicolaaskerk
van Vanden hebben gebouwd. Zelfs
de Franse schrijver Victor Hugo vond
het boeiende materie en verbleef dik-
wijls, lang en graag in Vianden. De
beste plaats waar je kan zitten in
Vianden is het terras van Hotel Victor
Hugo, zoals een groep motorrijders
duidelijk begrepen heeft. Ze zwaaien
als ik voorbij kom. Voorbij Vianden
wordt het erg rustig langs de Our een
eenzame visser daargelaten.

Voor de velden liggen nog ruim 140
kilometer Luxemburgse slingerwe-
gen, maar stiedelijk schoon laten we
achter ons wanneer we van de Our
wegrijden. Door de 'Vallée des sept
châteaux' - de raarse burcht oot
gezien is ongewijfeld die van
Ansembourg - slingeren we kriskras

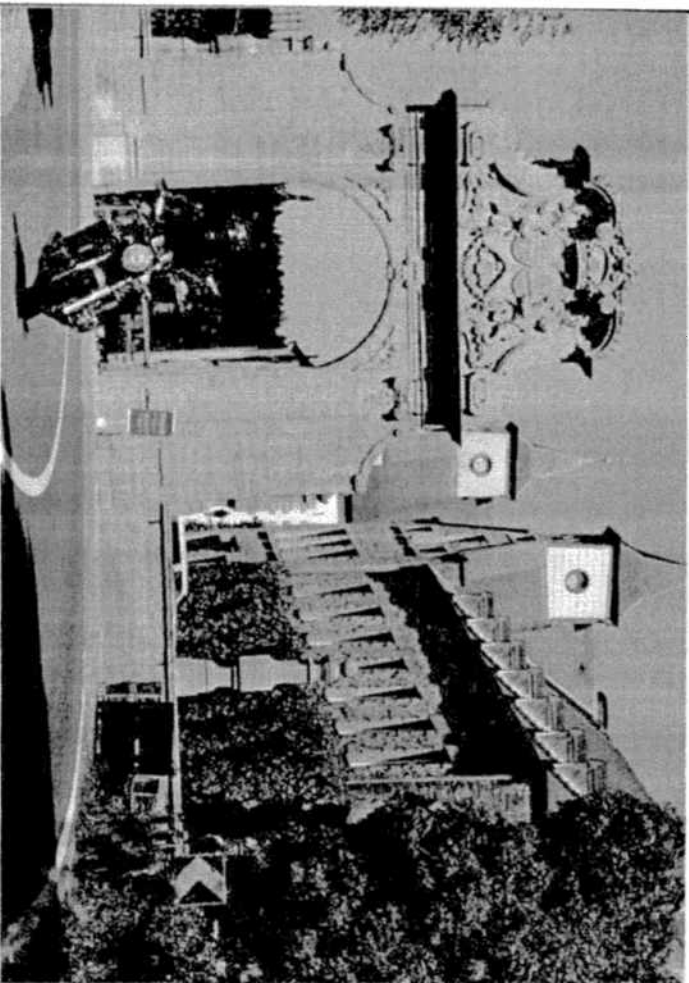
door het Luxemburgse land richting
Belgisch Luxemburg. Een laatste
stop is onvermijdelijk het bijzonder
mooie kerkje van Saëul (spreek uit:
Sël), dat met zijn bruine natuurse-
nen en Romeinse dakpannen zo uit
de Provence overgebracht lijkt. Na
een paar flisse bochten zeggen we
Luxemburg vaarwel. Wat rest is de
herinnering aan twee dagen bochten-
werk van de bovense plank en een
zielloze vierbaans-N4 met het eerste
bordje: 'Bruxelles 193 km.'

LUXEMBURG EN DE VALLEI VAN DE OUR

Tretpunt in Echternach.
Op de achtergrond de 15de-eeuwse
Dienzelt, een mooi voorbeeld van
profaane gotische bouwkunst.

ROUTE 10

LUXEMBURG EN DE VALLEI VAN DE OOR

Kruispunt
in de bossen:
alle wegen zijn
even mooi.

**De vallei der
zeven kastelen:
natuur wordt af en
toe afgewisseld
met een streepje
cultuur.**

Praktische informatie

Luxemburgse wegen kunnen erg gevaarlijk zijn door het hobbelige wegdek, vrije trucken en in grote massa aanwezige kiezelsteentjes en soms vrij onvoorspelbare en gemene schroefbochten. Kalm aan dus. Deze route staat borg voor twee dagen riepzeel bezichtiging van de steden inclusief in Luxemburg-stad kan zonder problemen nog een extra dag ingevuld worden.

Toeristische informatie (in rijvolgorde)

LETZEBURG (LUXEMBURG): de hoofdstad van het Groothertogdom is

vooral bekend om haar financiële en

Europese instellingen, maar heeft ook een meer dan duizendjarige, militair getinte geschiedenis. Ontstaan uit een bucht die ogeïent werd in 963 door graaf Sieghfried, ook grondlegger van het 'Huis der Ardennen'. Gelegen aan de samenloeiing van de Alzette en de Pétusse, leit de stad meer dan honderd bruggen! Luxemburg is, onder te verdelen in vier geschieden stadsdelen elk met een eigen karakter. Dat zijn de oude stad (gegroeid rond de bucht), de 19de-eeuwse benedensad met statige herenhuzen en boulevard, de 20ste-eeuwse uitbreidingen (nieuwe stad) en de

naoortogse Europese wijk. Kirchberg. In de oude stad vinden we onder meer de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal die grotendeels uit de 17de eeuw stamt. De Sint-Michielskerk werd eveneens in de 17de eeuw gebouwd volgens de overleving op de plaats waar eertijds graaf Sieghfrieds kapel stond. Tot de belangrijke profane gebouwen rekent men het 19de-eeuwse stadhuis en het hertogelijke paleis, deels uit de 16de en deels uit de 19de eeuw. Hier resideert de Groothertog en vergadert de kamer van volksvertegenwoordigers. Aan de Place du Musée bevindt zich het staatsmuseum, waar de geschiedenis van Luxemburg als ook lokale gebeurtenissen en tradities met zorg bewaard worden.

Een integrerend deel van het staatszucht zijn de alom aanwezige militaire verdedigingswerken. De oudste zijn gebouwd in de 11de eeuw. Uiteraard heeft ook vestingbouw. Vaaraan hier een voorbeeld mogen meespelen. De vestingwerken zijn te bezoeken via een zogenaamde kazemattenwandeling.

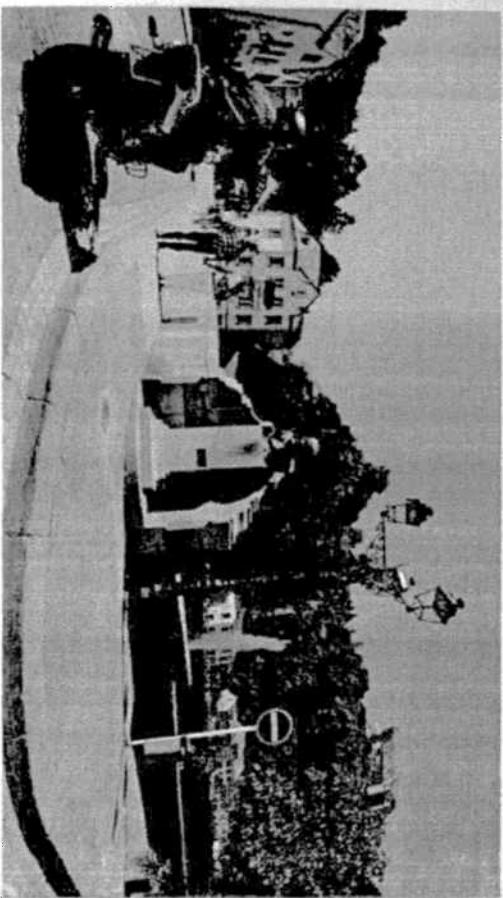
CHRISTNACH: een modeldorpe zoals dat vaak in films ten tonele wordt gevoerd. Het behoort tot het nationale platelandsgergoed en is beschermd.

BEAUFORT: de naam zegt het zelf, mooi kasteel of mooie versterking. Het dorp is gegroeid rond een 17de-eeuwse bucht, nu een ruïne.

CONSDORF: werd tijdens het Ardennenoffensief vrijwel van de kaart gevoegd.

ECHTERNACH: vooral beroemd om zijn processie. De Romeinen verwoedder hier al graag. De stad vormde zich echter rond een in de 7de eeuw gestichte abdij, waar de Heilige Willibrordus de scepter zwaaid. De Heilige werd in Echternach begraven, in een crypte die nog steeds bezocht kan worden. In het abdijmuseum valt nog veel meer over de abdij van Echternach te bekijken. In Echternach bevindt zich ook nog de Sint-Pieters- en Pauluskerk (10de-15de eeuw), resten van de middeleeuwse

ROUTE 10

Standbeeld van Victor Hugo in Vianden: de bekende schrijver verblijft er veel en graag.

stadswallen en een oudheidkundig museum. De bekende processie heeft plaats op de dinsdag na Pinksteren.

GORGES DU LOUP: (Wolfskop) een gillige trostformate, waar je door kan wandelen.

Onvermijdelijke tankstop in Martelange:

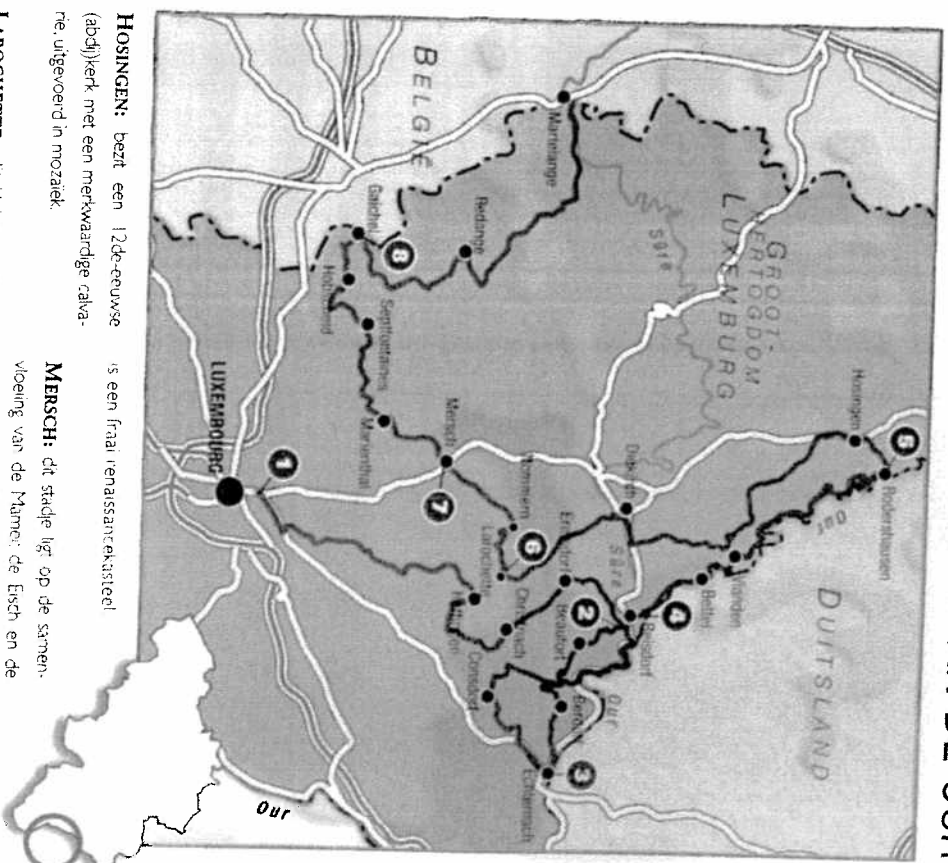
BERDORF: tjeschikt over een uitsteken-de toeristische infrastructuur. Merkwaa-dig is het altaar van de kerk, dat rust op een Romeense steen waarop de goden Iuno, Apollo, Hercules en Minerva staan afgebeeld. Een overblijfsel van een Romeense villa uit de streek?

VIANDEN: zeer oud stadje aan de Our, gedomineerd door een indrukwekkende burcht, waarvan de geschiedenis terug-gaat tot de 9de eeuw. De burcht kwam in de 15de eeuw aan de familie Nassau toe en verkromde later. In de 19de eeuw

begonnen restauratiewerken en heden ten dage is het een van de bekendste dorchten in Europa. De Drie-eenheidsk-stant uit de 13de eeuw, evenals de Sint-Nicolaaskerk, die door de tempeliers zou zijn gebouwd. Vianden beschikt verder over talrijke sterminge steegjes met oude huizen, een gemeentelijk museum en er is nog een deel van de oude stadswal-ling. Uizenard is er ook een Victor Hugo-museum. De bekende Franse schrijver verblijft veel en graag in Vianden.

LUXEMBURG EN DE VALLEI VAN DE OUR

HOSINGEN: bezit een 12de-eeuwse (abdij)kerk met een merkwaardige kaka-re, uitgevoerd in mozaïek.

LAROCLETTE: dit kleine, stemmige stadje is een zeer populair vakantie-oord, er staan drie kastelen. Twee daarvan zijn middeleeuws. Het kasteel Gréhange is nu een museum, dat vooral in trek is om zijn marterkammers. Sot Meysenbourg heeft niets meer met de middeleeuwen te maken, maar

is een fraai renaissancekasteel

MERSCH: dit stadje ligt op de samen-vloeiing van de Mamer, de Esch en de Alzette. Wie van kastelen houdt, moet in de Vallei van de kastelen ten zuiden van Mersch zijn.

SEPTONTAINES: een Romaans-gotische kerk en een burcht die haar fundamente in de 11de eeuw legt, maken dit dorpie zeker tot een geschikte stopplaats.

LUXEMBURG EN DE VALLEI VAN DE OUR

De vallei der

zeven kastelen
heeft ook nog

wat anders
te bieden.

Routewijzer

START: in Luxemburg stad op de splitsing van de N11 (richting Echternach) en de N7 (richting Mersch/Ettelbruck). Neem waar deze wegen zich splitsen de N11 richting Echternach

KM	KM TOT.	RICHTING
0,0	0,0	Echternach
3,0	3,0	Larochette 20
17,3	20,3	Heffingen
0,8	21,1	Reuland
4,0	25,1	Mullerthal
4,0	29,1	Christnach 2
2,2	31,3	Ermsdorf 7
7,4	38,7	Reisdorf
6,4	45,1	Beaufort 5
5,3	50,4	Berdorf
4,0	54,4	Consdorf 7
4,5	58,9	Echternach 11
11,7	70,6	Centrum Echternach
3 Dageller op 0: bezoek stad		
0,0	0,0	terugkeren
0,5	0,5	Diekirch
1,6	2,1	Berdorf
4,3	6,4	Beaufort

4,2	10,6	Vanden 27
1,5	12,1	Vanden 26
9,4	21,5	Bettel 7
7,1	28,6	Vanden 2
2,9	31,5	Stolzembourg 6
Volg de Ourvallei tot Roderstausen		
19,4	50,9	Hosingen
3,8	54,7	Diekirch
3,9	58,6	Vanden (volgen)
14,4	73	Diekirch 10
10,2	83,2	Diekirch-centrum
Dageller op 0: Verlaat de stad in de richting Larochette		
0,0	0,0	Larochette (volgen)
12,2	12,2	Mersch 11
2,9	15,1	Nommern
2,9	18	Oberglabach
5,7	23,7	Mersch 2
1,2	24,9	Mersch 1
0,9	25,8	
0,1	25,9	Kopstal
1,0	26,9	Reckange 1
1,1	28	Bour 10
4,5	32,5	Marienthal
5,3	37,8	Bour 1
0,1	37,9	Hobscheid 11
11,1	49	Eischen 3
3,2	52,2	Gaichel (volgen)
1,5	53,7	Redange 9 (volgen)
9,3	63	Marrelange 19
19,5	82,5	Marrelange: EINDE

TOTALE AFSTAND: ±236 km

KAART: Michelin 924

(Grand Duché de Luxembourg)
op 1/150.000